

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones Fratris Gabrielis Barelete ordinis predicatorum
tam quadragesimales: q[uam] de sanctis**

Barletta, Gabriel

Parisius, 1507, XXV. Jan.

Sabbatum primum: xl. q[uod] beata virgo est confidentia: spes: auxilium
nostrum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69837](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69837)

vi. Melius est non cadere in foueam
 et inde resurgere. Nō expectes q̄ si
 illi faciant q̄ faciunt si volunt. Si sup
 abundabit. O quot sunt testamenta
 facta iam a. c. annis que adhuc non
 sunt missa in executionē: nec adhuc
 mittentur. ¶ Quarta conditio dicit̄
 et c. P. oner. ij. honora dñm de tua
 substantia. Et Greg. Nō est putanda
 elemosina si pauperibus dispensetur
 q̄ ex illicitis rebus acquiritur. In
 quibus verbis quattuor sunt decla
 randa. Primum vtrum possit fieri
 elemosina de iniuste acquisitis Rñdet
 Tho. ij. q. c. xxxij. ar. vij. Qd̄ aliquid
 iniuste acquisitū dicitur dupl. Uno
 modo qñ quis acquirit de usuris et
 male ablatis tunc nō pōt: qz cōtra iu
 sticiam Aug. xij. q. v. Noli velle ele
 mosinas facere de fenore et usuris: ff.
 de hbo. obli. l. si pignore. De alieno
 largiri spes furti est. Contra eos qui
 faciūt capellas: altaria: cōpanille de
 usuris Communiter in talibus sic ē
 de facto ad hoc facit exēplum de illo
 usurario. qui ecclesiā de usuris con
 struxit Cum episcopus vellet eaz cō
 secrare diabolus apparuit ei. Et in
 quit in nomine dyaboli Qz hec capel
 la est michi dedicata Secō modo dicit̄
 citur iniuste. acquisitū qd̄ est ex ludis
 fortune inuentū Nec de his pōt fie
 ri. Tertio mō. Non q̄ ipsa bona sint il
 licite acquisita: s̄ mod⁹ acquirēdi vt
 de meretrice q̄ elemosinā pōt dare.
 Ad barbā usurarij Scdm̄ dubiū. vtrū
 iudeus possit: Ad hoc. To. in tracta
 tu contra iudeos. Qd̄ pōt: si hz alia
 bona: a bonis usurarijs. ¶ Tertiu
 vtrū subditi. Tho. supra Qd̄ nō: nisi
 forte de minimis. ¶ Quartū vtrū
 vxor possit Rñdet Alber. iij. sentē.
 Quod in quattuor casibus pōt elemo
 sinā facere. P̄tio si ē lucrosa in domo
 nec intelligo deducendas expen
 sas vic⁹ qz vir tenet eam pascere p̄
 pter dotē Secō si hz alia bona p̄ter
 dotē: qz sua sunt: potest facere. Que
 dicunt bona patrenalia in glo. c. de

pacis. ¶ Tertio potest facere de re
 bus minimis de pane vino potagio.
 et c. Que p̄tinent ad dispensationem
 dom⁹. ¶ Quarto p̄pter bonū viri.
 Puta: qz ipm̄ videt crudelē: scelera
 tum: blasphemū: vt deus suspendat
 irā vel eū illuminet dat moderatas
 elemosinas occulte benefacit mulier
 qz vt habent Cano. xvi. q. i. c. Reuer
 timini p̄t elemosinas p̄ssim⁹ de⁹
 suspendit flagella. Ad qd̄ facit illud
 mirabile exēplū. i. Re. xxv. Abigail
 q̄ vtrū habal liberauit a morte. p̄t
 panes datos dō p̄tra voluntatem ei⁹
 Vide hist. qz mirabilis est.
 ¶ In sabbato primo. xl. Qd̄ beata vir
 go ē p̄sidentia. et spes. et auxiliū n̄m.

Confidite ego
 sum nolite timere Mar.
 vi. Ad laudē gl̄iam et hos
 norē n̄e dñe intemerate v̄ginis ma
 rie miraculū recitat de quodā latro
 ne: q̄ oisabbato ob v̄ginis reuerentiā
 ieiunabat. et huiusmodi audiebat. Ip̄am
 rogās vt nō p̄mitteret ip̄m mori sine
 p̄titione pctōp̄ suoy et p̄fessione. Cui
 maris apparuit di. q̄ non moreret
 sine p̄titione p̄ reuerentiā quā ei ha
 buit. Un̄ moriens saluat⁹ est. Quod
 ego p̄siderās morē soluto ip̄am saluta
 bo: et vos vna mecum di. Ave et c. ¶ Cō
 fidite: ego sū nolite timere. ¶ Recitat
 euāgelista q̄ x̄ps postq̄ facisuit. v.
 milia hoīz d. v. panib⁹. Joh. vi. volue
 rit ip̄m facere ragē estimātes q̄ s̄ p̄
 eos pasceret nihil ei deficeret. X̄ps
 aut volēs supbia mūdi fugere in exā
 plū n̄m: in mōtē fugit Et vt ē enāge
 lista: facto miraculo panū cum esset
 sero iussit discipulos ascēdere in na
 uiculā. Et ip̄e solus erat in terra. Et
 tūc discipuli fuerūt in magno p̄culo
 Et hoc quātriplici rōne s̄m Glo. P̄tio
 rōne v̄tī: qz inquit erat v̄t⁹ p̄tari⁹
 Secō rōne loci qz in mari erant vbi
 imminēt p̄cula plura Tertio rōne
 ip̄is erat sero. Quarto rōne nauclerū
 qz x̄ps nō erat cū eis. Quinto rōne lun
 et q̄

Sabbato primo

de: qz erat csi eis futur⁹ pditor i mor-
tali. ¶ Sequit Circa autē quartam
vigiliā noctis venit iesus ad eos di.
Confidite ego sū rē. Scdm albertus
iij. sunt vigile noctis: seruant in cu-
stodis prima ē. iij. hōis. Scda in. iij.
alijs. tēcia i. iij. alijs. Quarta autē in q̄
xps venit. s. in aurora di. Confidite
ego sum. mort. Nāuis hec ē asa nra
posita in mari hui⁹ mundi. De quo
ps. hoc mare magnum ⁊ spaciolum
Que est in periculis maximis. Sz
nobis ē auxiliū necessariū. Sed qd
Rñdeo: q̄ ē maria q̄ dicit hodie suis
deuotis Confidite ego sum nolite ti-
mere. Scdm Jacobū de voragine in
mariali. Albertus sup missus ē. Cō-
fidentia spes et auxiliū: ⁊ adiutorū
est necessariū tribus generibus p:
sonarum: ad presens nostrum propo-
situm in presentiarum.

¶ Primi sunt cū hostib⁹ dimicātes.

¶ Scdi sunt in mari nauigantes.

¶ Tertij sūt in infirmitate egrotātes

¶ Primi sunt rē. Pro maiori noticia
dicendoy: nota sentētā Tho. ij. di. ij.
q̄ deus ops: tria fecit loca. Prio celū
empireū p bñs ⁊ angelis. Scdo pa-
disum terrestre. Tertio vitam p̄sentē
p iumētis. Sz pp pctm: cū eēt locus
aialiū fctūs ē loc⁹ iumētoy: ⁊ loc⁹ bel-
li ē. Uñ dauid in ps. hō cū in honore
eēt rē. Et. i. Macha. vi. Bellum p̄tra
nos ē. Et ps. lv. Mult bellātes aduer-
sus me. Ber. Castrū aie tue i fra ini-
micoy ē ⁊ vndiqz opugnat. Qui sūt
hi bellātes. Rñdeo q̄ sūt tres: cū qb⁹
ē assidua pugna ⁊ bellū p̄tra atam.

¶ Primo cum demonibus.

¶ Scdo cum mundo

¶ Tertio cum carne.

¶ Prio cū demonib⁹. i. Pe. v. ffes so-
bri estote: qz aduersari⁹ rē. Iste ē q̄
pcurat oia bella ⁊ discordias Ap. xij
De terre ⁊ mari: qz descendit ad vos
dyabol⁹ hñs irā mgnā. Scdo cū mun-
do. Jo. xvi. In mundo presurā habebi-
tis. O petre. O iacobe eritis tribula-
ti O quāte angustie sūt nobis in p̄nti

seculo. de filijs diuitijs: de honorib⁹.
Aug. In valle sum⁹ miserie. in q̄ ma-
gis scdū est eo q̄ minus flem⁹. Ter-
cio ē caro De q̄ ap̄ls Gal. v. Caro cō-
cupiscit aduersus sp̄m ⁊ sp̄s aduer-
sus carnē. Et Augu. li. de agone xp̄ia
no. iter oia xp̄ianoy certamis durio-
ra sunt p̄lia castitatis vbi q̄tidiana
pugna: ⁊ rara victoria Ille. Et in tā-
tis piculis posit⁹ ē homo Prop̄ea dē
Bona. in. iij. di. xvij. ar. ij. q̄ impossibi-
le ē hōies eē sineventali: xpo excepto
⁊ matre. Jo in tātis piculis posit⁹ hō
necessariū ē ei adiutorū ⁊ p̄fidentia.
Qz hō dē peccabil. Rō Alber. Tria
sunt q̄ peccare non possunt. De⁹. Be-
stia. Lapis Ad hoc ne hō peccaret:
op⁹ erat q̄ eēt aut de⁹: aut lapis: aut
bestia. Qz hō factus ē homo: opz q̄
peccet. Uñ. xij. q. ij. ois etas prona ē
ad malū ab adolescentia sua. Uñ bñ
mouebat Plato. De q̄ Boeti⁹ iij. de
Con. Ut Platoni placuit i minimis
quoqz reb⁹ diuinū dz p̄lorari auxiliū
Si in minimis plus in maximis. In
facto aie Job. v. Uoca si ē qui tibi rñ
deat ⁊ ad aliquē sc̄tōy quertere. Sz
q̄le ē adiutorū nfm Vere est maria.
Confidite ego sum. Illa ē em̄ q̄ demo-
nem p̄mit. Sen. iij. Dictū fuit figura
tue serpēti Inimicitias ponā inter
te et mulierē: ip̄a p̄teret caput tuū. O
dyabole necessaria est tibi fuga. Et
Ber. sup. Can. Tu pugnatrix gre-
gia: qz ois militia sp̄ualium neq̄tiaz
añ faciē tuā in fugā est uersa. Ille
Tribularsa mūdo: a diabolo: a carne
tuoca maria O scutū afflicte gētj O ad-
iutorū miseroy mortaltū. Qz sicut
eua fuit cā nre mortis: ita Maria nre
vite Sicut eua cā nre maledictionis
sic maria nre bñdictionis. Uñ ecclia
cani: i p̄sona pctōris. Dignare me
laudare te n̄go sacrata da mihi x̄tus
tē p̄tra hostes tuos. Et alber. i sequē-
tū. De pcti vinclo hoste: carne: sc̄lo
libera nos o maria Et Petrar. Ad te
suspiram⁹ o gētrix dei tu es p̄solatō
cordis āgustiat. per te repellit pctm

infelicis mris eue: et nob restituit te
mediante gratia vite. Exempluz notabi
le. In cronica ordinis de quoda noui
tio q a demone tetat de ordine exijt
Et litteras misit patri Dominico de
suo recessu: Sactus dei ad virginē ac
cessit dicens. O maria nō hic recedā
donec mihi restituas ouiculā pditāz
et errātē: statim surgēs precepit sacri
ste q apiret portas ecclie. Iuuenis
sūt in illa hora domi consistēs videba
tur et q carnes vterent. Ad conuen
tum concitus redijt: veniam petijt.
Misere mei pater. Et ille fili ne
timeas et ceteri peccatores qz mater
mie quā rogauit te adiuit: vnde sal
uus factus es. Confidite etc.

¶ Secundo. Confidi. etc. Eccle. xliij.
Qui nauigat mare enarrat pericula
eius et audiētes auribus nostris admi
ramur: et pius papa. Periculosum est
mare atqz infestū. Et Pitacus phūs.
Fidelis terra: mare vero infiduz est.
Mare est magni lucri sed maximi dā
ni: et multo ples sunt thesauri in ma
ri qz in terra: nauigātes ergo indigēt
adiutorio. Sz quo R fideo: visio stelle
tramontane: qua ad portū diriguntur
Et quando illā amittunt: pdunt om
nem spē salutis. Exempluz Pau. Act
xvij. Qui in italia veniēs de se et a
lijs dicit: Neqz sole neqz syderibz ap
parentibz ablata erat eis spes salu
tis. Ad ppositū: Quādiu sumz in hoc
mundo: sumus nauigantes ad portū
parisi: p sententiā nostri ciuis roma
ni Pauli ad. Ro. xij. Non enim habe
mus hic manentem ciuitatem: sed su
turam inquirimus: ad Phi. iij. No
stra conuersatio in celis est: Sed in
surgunt nobis venti contrarij. De qui
bus hodie. Erat aut ventus ppari.
Inter tot ergo picula nobis est neces
saria stella tramontana q ē maria dis
ta stella maris. De qua ecclia canit
Que maris stella. Cāta alibi. Stella
maria maris. Et s R n. matuti. Fulgl
da stella maris. Que stella tramōta
na bz ppter tres ppetates quas. hz.

¶ Prima qz hz serenitatē in afflatu
¶ Scda qz hz fortitudinē in suo cona
tu. ¶ Tertia qz hz directionē in suo
ducatu. ¶ Prima qz hz etc. Quādo aer
est nubiloz et insurgit vēr aquilona
ris: q est a pte hui stelle: efficit sere
nus. An sicut vēr australis est cā plu
ue: ita aqilonarj cā serenitatj. Eccl.
xv. Vēr aquilo dissipat pluuias. Al
ber. vi. cōpendij. quattuor sunt venti
principales. Subsolanus ab oriente
Auster in meridie q est calidus. Aq
lo q est frigidus: septentrione zephi
rus q flores pducit. Ad pposituz er
go. Ventus aquilonaris causat bonū
tēpus: fugat turbiditē aeris: ita qn
deus est turbat ptra pctā luxurie: a
uaritie: odij: et hmoi: et mundū flagel
lare intendit: insurgit tramōtana stel
la maria: et ipsū placat et quietat.
O quō mundus staret nisi esset sup
plicatio marie que quotidie orat pro
nobis. Ber. Loquere domina qz au
dit filius tuus: et quecuqz volueris im
petrabis. Ille. Et ecclesia i sequētis
Ad te pia suspiramus si nō ducis de
uisamus: ergo doce quid agamus post
hunc finem vt vinamus cum sanctis
perēniter. Et petrarcha. Tota spes
nostre salutis cōtra dirā sortē mortis
In mann tua maria posita est que si
defēdas tua fortitudine nos saluas.
¶ Secunda conditio huius etc. Facit
hoies fortes cōmorantes sub regione
huius stelle vt sunt Lombardi. Itali
ci: Romani Vegetius lib. de re mili
tari. Orientales non possunt nimis
esse fortes: quia calidi propter solis
ardorez: Occidentales similiter quia
sunt frigidi: vt pote nimis longati a
sole ideo pauidi: quibus clament. Sor
ges. Sorges. Sed fortes sunt solum
comorantes sub regione tramonta
ne. vnde vnus lombardus persecui
tur. x. infideles. Ad ppositū. Qui
sunt deuoti marie sunt constantes in
tribulationibz mundi: vt pote ab ipsa
roborati. Quid dicis o ber. sup Cañ.
Oportet omnes cristicolos per hui
c iij

Sabbato primo.

seculi pelagus respicere ad mariam
maris stellam. Si quis hoc egerit nō
sactabitur inanis glie v̄to nō scopu
lis tribulationuz fatigabit. Ille. Si
ne maria nihil agimus: qz est refugiu
um nostruz. ¶ Tertia cōditio huus
stelle, Marinarios dirigit ad portū:
ita Maria. Vñ Ber. super. Missus est
Maria est preclara & eximia stella su
per hoc mare magnuz eleuata. nūcās
n̄ eritis coruscans exemplis. Si in
surgunt venti tentationuz respice stel
lam: inuoca mariam. In angustijs et
in periculis plurimus Mariam cogi
ta: mariam inuoca: mariaz clama: nō
recedat ab ore: non recedat a corde.
Ille. O peccator noli recedere a deu
otione illius. Dic coronam: dic offi
cium virginis: o cuius ieiunia sabbata
Ideo ecclesia. Placa mare: maris stel
la ne inuoluat nos procella & tempe
stas obuia. Ille. Et Petrarcha Lacri
marum vita nostra plena est et flen
tes luce pauamur: nisi illustremur a
te stella serena: vnde patet secunda.
Confidite ergo. r̄c.
¶ Tercio adiutoriu est op^o infirmis.
O quot mortui sūt in miseria: quia ad
sutores non habuerunt. Ecclesia. iij.
Ne soli: quia si ceciderit non hz suble
uantē. Et hoc laudatur a theologis
opus misericordie: infirmos visitare.
Vñ xps. Math. xx. v. Infirm^o erā: et
visitasti me. Ad ppositum. Quis est
hic infirmus vere est peccator: qui est
infirmus luxuria: auaritia: iracun
dia: et huiusmodi. De qua infirmita
te dauid. in. ps. Cātatur. Miserere
mei deus: qm infirmus sum. Infirm^o
mus es o dauid. Nō capite stomacho
Nō. sed peccato. O peccator infirme
Ideo indiges Adiutorio medicine spi
ritualis. Que ē maria dulcis. Quid
dicit o Cassiodore. Tu patrōa hūani
generis. Afflictis & infirmis medici
na singularis. Quis tuo nō egeat au
xilio est peccare sit x̄mune. Ille. Nota
in verbo peccare commune. Ecclesia
stes. viij. Non est homo qui faciat bo:

nuz: et non peccet. Prouer. xx. Quis
potest dicere mundum est cor meum:
purus sū a pctō. In auctentico de mo
na. s. Triennij. Natura hūana labi
tur ad delicta. Cum ergo homo sit in
firm^o peccatis: indiget adiutorio ma
rie. hec est que sanat infirmos: recre
at morbosos. Confidite ego scilicet
spes vestra. Unde bene Bern. super.
Can. f. xcviij. Maria omnib^o omnia
facta sapientibus et insipientibus co
piosissima charitate debitrice se fe
cit: omnibus penitentie sinum aperu
it vt de plenitudine eius accipiāt vni
uersi. Captiuus redemptionem: tri
stis consolationem: infirmus sanitas
tem: iustus gratiam: angelus lencia:
filius dei humane carnis substantia
am. Ille. Confidite ego sum: nolite ti
mere: adiuuabo vos. In quib^o verbis
merito dubiuz queritur. ¶ Quare di
es sabbati dedicatur marie? Respon
deo: qz triplici ratione. Primo ratioe
acerbe passionis. Passio factoz eo die
consecrari solet quo mortē pro cristo
susceperunt. Equissimuz etiā vt virgi
ni dies illa dedicetur quo pro eri
sto eius filio passa est. Sed dies vene
ris sancti et sabbati sancti passio vr
ginis perdurauit. Igit̄ illi dies de
bēt virgini dedicari. Sed ecclesia diē
veneris filio dedicauit. qz sabbatum
matri dedicat. Secundo ratione p
sonalis derelictionis. Nā sicut Virgo
rēpore passionis sola in vltimis dola
ribus mansit. Sic x̄grue illi vltimus
dies hebdomade cū gaudio solēnter
dedicet. Aug. O beata maria quis ti
bi digne valeat iura gratiaz & laudū
p̄contā impendere q̄ tuo singulari me
rito mundo succurristi p̄dito. Quas
tibi laudes fragilitas humani genes
ris persoluat que tuo solo commercio
recuperandi aditum inuenit. Ecclesia
em̄ sic disp̄sat dies hebdomade. Pri
ma dies dñica factissime Trinitati.
Dies lune defūctj. Dies martj pctō: i
b^o. Dies mercurij angelis. Dies ior
uis spirituisancto. Dies veneris pa

Noni. Dies sabbati marie. ¶ Tertio ratione visitationis. In sabbato sancto maria remansit vidua sine filio. Et debent vidue visitari et consolari. Ecclesia in sabbato ipsam visitat: que eadem die specialiter officium facit in sui gliaz in horis: in missa: in matutinis. Est ergo nostrum auxilium. Exemplum in Cronica ordinis. Frater quidam cum esset morti vicin⁹ cepit fixis oculis ad certum locum tremens aspicere. Quod custos eius aduertens dixit. Frater rogo dicas si quid vides. In verbis desperationis frater prorupit perdidisse se inquitens quod in ordine fecisset. Custos vero eius exhortatur ad marie inuocationem. diceretque versus illum. Maria mater gratie mater misericordie. Mira res statim ubi ipsum compleuit versum in quodam magnum prorupit et dixit mente pacifica. O mi frater: Nonne vidisti dominam nostram propugnatricem expellentem cateruas demonum qui me terrebant. Tunc conuocatis fratribus: confessus est omnem desperationem predictam. Et dicto cum magna deuotione symbolo: et Ave maria: in domino obdormiuit. Maria ergo est nostra confidentia. Lachrymarum vita nostra plena est: et fletus luce priuamur: nisi illustremur a te stella serena.

¶ Dominica prima quadragesime. De excellentia liberi arbitrii.

ar. i. ad scdm. Ad dignitate hois pertinet ut ad diuina eleuet: ex hoc ipso factus est ad imaginem dei. Ille. Et philosophus decimo ethicorum extra Simonide. homo dicit se ad diuina et immortalia trahere quantum potest. Ideo ut torrens eloquentie Firmian⁹: vult Lactantio in tercio diuinarum institutionum. ca. ix. Non ideo nascimur: ut ea que sunt facta videamus: sed ut ipsam factorem reus omnium contemnemur: id est mente cernamus. Et ille roman⁹ noster Paulus ad Philip. iij. Nostra querelatio in celis est. Cum que sententia non multum differt a limite et sententia philosopharum Platonis in li. de legibus. Naturale est homini: ut ad originem suam celestem semper anhelet. Auicenna in quanto Metha. Omnis sapientium spes est: ad anime felicitatem consequendam. Et Aug. in principio confes. fecisti nos domine ad te: et inquietus est cor nostrum: donec requiescat in te. Ut plus satyris zado in. iij. satyra dicitur nostram incuriam et negligentiam dicens inductus a Lactantio. li. ij. c. ij. O curue in terris aie et celestium inanes. Celum potius intuemini: ad cuius spectaculum vos incitant ille artifex verus deus. Et noster vates Dantes alle. xvij. ceterum purum sic exclamat. Celum vos circūgirando vocat vobis suum eternum decorum ostendens do vestre tantum intuitus deorsum figitur. Sed he nulla res est que habeat tantum excitare inertiam nostram: et nos copiam artium illi summo bono deo: dominus sumus positi in hac vasta solitudine: quantum est consideratio immensorum et aliorum beneficiorum dei ipsi homini collatorum: inter que precipuum et singulare est dignitas et excellentia liberi arbitrii: quo mediante: homo vilis ac terrenus potest se facere colonum et arbitratorem regni celestis. Figura de christo hodie in euangelio que postquam resistentia sua demonem prostravit in sui triumphum angeli sibi ministrauerunt. ¶ De qua excellentia et dignitate liberi arbitrii seu voluntatis humane tria dignissima mysteria proponemus contemplanda.

c iij

Ecce angeli

accesserunt et ministrabant ei. Mathei. iij. Cum dispositionum et influentia celestium corporum humana fragilitas adeo subdita sit ut nullatenus sit eternorum capax honorum. Idcirco homo omnium studio cura et vigilantia mentis apte se exercere debet in operibus diuinis. celestibus sublimibus et singularibus. hec est enim aurea mens diuini et angelici doctoris thome aquinatis in. ij. q. clxxv